

Ett samlarliv

Ett frimärke som är ett av författarens absoluta favoriter. Det gavs ut inför Gustaf V:s 70-årsdag 1928. Förlagan hade gjorts av Olle Hjortzberg och gravören av Sven Ewert.

av Bertil Malm

FÖRSTA PRIS
i Nordisk Filatelis
berättar-tävling

Att frimärkssamlande är något man kan hålla på med livet igenom, känner säkert läsekretsen till, och det framgår även tydligt i detta bidrag till vår Berättartävling. Liksom att samlandet kan ge viss smärtlindring!

Är jag en samlare eller inte? Jo, jag är väl det – det är svårt för mig att slänga något! Det kan vara en sak man har köpt eller fått i present. Till slut blir kanske lådorna fulla.

Det samlade kan fylla både låda, bord och golv. Det blir kanske proppat och fullt i varje vrå. Är man en samlare blir det lätt så. Jag uppfyller beskrivningen!

Från allra första början var det inte så. Man är kanske en liten flicka eller pojke som växer upp i ett hem med sina föräldrar och familj. Och man har kanske bara få saker och ting för livets uppehälle. Varje torp och de flesta familjer förr i tiden hade bara lite höns och någ-

ra kor ute i ladugården. Möjligen fanns det en get eller några får.

Fanns det samlare förr i tiden? Sverige var fattigt, arbetslösheten var stor och lönen var liten. Jo, nog fanns det folk som samlade även då. Jag läste i Nordisk Filateli om en doktorsväska som man hittat på en vind. Se där! Någon hade sparat, samlat eller ställt undan en sak på vinden – ”samlat” den och glömt bort den.

Är man en ung flicka kanske man skriver brev till någon man håller av. Många skriver säkert också till någon av sina idoler. Och får man då svar, så visst sparar man dessa brev. Man samlar dem i en bunt eller i en låda någonstans.

Skriver man brev behövs det naturligtvis frimärken. Sådana fanns kanske i lanthandeln, eller möjligen hade lantbrevbäraren med sig de vanligaste portona. Men oftast cyklade man nog iväg till poststationen för att handla de frimärken man behövde till sina brev.

Jag skrev brev även då jag var barn. Många av dem är också sparade. Jag ville ha det så, och vill inte slänga saker som betyder något.

När jag var ungdom fick jag en dag övertaga en låda i pappas skrivbord att ha som min egen. Pappa gillade egentligen aldrig detta att jag hade en egen låda där. Han ville ha sitt skrivbord i fred.

Jag skall väl berätta vad jag

är för en samlare. Jag är en 79 år gammal kille. Samlar både en massa frimärken och vissa gamla vykort, främst från trakten där jag bor. Men jag intresserar mig också gärna för kort från platser jag har besökt vid någon resa. Det är kul! Jag gillar också vykort med något intressant motiv.

Glömmer tid och rum

Jag bor på berget Billingen i Varnhem med sin berömda klosterkyrka. Den blev en gång restaurerad av den mäktige mannen Magnus Gabriel De la Gardie. Han hade pengar, och han ägde en mängd slott runt om i Sverige. Man kan väl säga att han samlade på slott och herresäten!

Det finns massor av vykort med kyrkan, och från olika tider. I mitt album finns det en del av dem.

Genom olyckor har mina båda ben blivit svårt skadade, och jag måste använda kryckor för att kunna förflytta mig. Jag har mycket värk och smärta så jag får ofta ta morfin.

Det finns mängder med svårigheter hela tiden, och då underlättar det ibland att sätta sig vid skrivbordet och plocka med t.ex. frimärken.

För min del samlar jag alltså både märken och vykort. Ja, för den delen andra saker också. Har man en hobby, ja då kan man för en stund glömma värk och svårigheter. Tanken, minnet, svävar bort i tid och rum. Man både glömmer och drömmer.

Flydde undan skolelever!

Under en period i vår frimärksklubb sysselsatte vi skolelever på Käpplundaskolan. När skoldagen var slut samlades barnen i skolan tillsammans med klubbmedlemmarna Gunnar, Yngve och undertecknad. Vi hade med oss frimärksklipp som skulle tvättas och monterats. Vi hade även med vykort.

En annan favorit är det av Lasse Sjöblom vackert graverade märket med Ingrid Bergman. Förlaga är ett berömt foto av henne som tagits av porträttfotografen László Willinger.

I berättarens samling finns även en hel del vykort, många från hembygden, som här ett kort med den berömda klosterkyrkan i Varnhem.

En gång skulle vykortet delas ut. Alla barnen rusade fram till mig, ja stormade mig! Jag blev fullständigt överfallen, så jag blev tvungen att springa ut i korridoren och gömma mig på toaletten en liten stund.

Så kan det gå när intresset är stort!

Byteskontakter

Att låna böcker och att skriva brev har alltid intresserat mig. Under en lång tid samlade jag mängder av svenska stämplade frimärken. Sedan skaffade jag en frimärkstidning. Där läste jag en del småannonser om frimärken.

En del ville byta märken, och jag blev intresserad och skrev mängder av brev, plockade ihop en del märken och skickade iväg. Kvällar och helger gick åt.

Jag kom att byta med en hel del, särskilt många med Danmark, men även Tyskland, Island, Tjeckoslovakien, Ungern och USA. Plus lite annat!

Det stora Danmarksalbumet är verkligen tjockt och överfullt, och jag har förstås även andra album med Danmark.

Tvättproblem!

De allra flesta som någon gång

har blivit intresserade av att samla frimärken har väl också ibland gjort kardinalfelet med gamla brev, brev som familjen samlat på vinden. Även hemma hos oss i torpet på landet fanns det några brev. Men inte alls särskilt många.

Men dem som jag hittade tog jag ner till köket en dag, och en gryta med vatten sattes på vedspisen. Då vattnet kokade för fullt höll jag brevet ovanför den heta ångan. Då skulle förhoppningsvis Oscar II eller Gustaf V lossna från papperet.

Det var dock inte många gånger som märket lossnade felfritt, och då var det ajöss med det. Fast det blev nog oftast så att man sparade märket ändå.

Sverige har haft en lång och fin tradition med graverade frimärken och skickliga gravörer. Vi såg ett exempel av Sven Evert inleda artikeln och ett av Lasse Sjööblom på föregående sida. Här ser vi upp t.v. ett exempel av "mästarnas mestare" Czeslaw Slania, som graverade över 1 000 frimärken. Ovan t.h. ett vackert exempel av Piotr Naszarkowskis hand, och t.v. en gravyr av Martin Mörck, som nog är den gravör som efter Slania graverat flest frimärken, och som även lärt upp kinesiska gravörer! Denna stolta tradition med graverade frimärken i Sverige, är förmodligen numera dessvärre en saga all.

land tyckte att jag som de också skulle gå med i Folket i Bilds frimärksklubb. Jag gjorde så, och var medlem en kort tid.

Favoriter!

Det finns vissa märken som jag gillar mer än andra. Som till exempel Facitnummer 226–30, Gustaf V 70 år. Visst är de väl otroligt vackra! (Se sidan 46). I Facitkatalogen 1978 var dessa fem märken prissatta till 110 kronor stämplade. Idag står de i 170 kronor, och häftet H21 noteras till 2 700 kronor.

Andra favoriter är de moderna svenska märkena med Greta Garbo och Ingrid Bergman. Bland folk i allmänhet är nog märkena med kungafamiljen populära. De kommer ju alltid i rask följd.

I urvalshäften eller på möten i frimärksklubben letar jag ibland efter märken från platser där jag har varit. Jag fyndar då och då märken med New York-motiv. Till exempel Brooklyn Bridge, men även märken med indianer, svenskamerikaner och guldfyndstiden.

En riktig samlare!

Är man intresserad av frimärken, kan man säkert lära sig en

Greta Garbo är en annan favorit hos författaren. Hon finns inte bara på frimärke, utan även på häftesomslaget till "Filmen 100 år"

hel del också. Det är lätt att drömma sig bort i frimärkenas värld.

Ett fint minne är då min samlarvän Martin, då kanske drygt 90 år gammal, köpte ett dyrt postfriskt frimärke med Gustaf V. Han betalade troligen ett par tusen kronor för det.

Möjligen förverkligade han en länge närd dröm att få äga detta märke. Och att göra det vid 90 års ålder – då är man en riktig frimärkssamlare! □

Även roliga vykort platsar i samlingen, som detta engelska med ett krigstidsskämt.

